

Visie

Ons leven bestaat uit leren. Gingen we vroeger naar school en kozen we een vak, nu blijven we ons hele leven leren en moeten wij daar zelf keuzen in maken. Omdat je blijft leren, moet je vooral leren hoe je steeds opnieuw leert..

Het is nodig om aandacht te besteden aan leren. De bevolking in Amsterdam Noord heeft een laag opleidingsniveau. Het aandeel hoger opgeleiden in Noord is met 15% veel lager dan het Amsterdams gemiddelde (28%). De werkloosheid is met ruim 10% hoog. De economie is steeds meer gebaseerd op kennis. Leren verhoogt de kans op werk. Ook het niet-werkzame leven vraagt om lerende mensen. Om deel te nemen in de Nederlandse samenleving moet je beschikken over veel kennis en vaardigheden, die veranderen in de loop der tijd. Eisen worden hoger, toegang tot maatschappelijk relevante informatie belangrijker. Leren leren is een noodzaak om te kunnen participeren en kiezen.

Afstanden gemakkelijker overbruggen:

In het verleden ...

Mensen en bedrijven verplaatsen zich

De uitvinding van de auto, trein en vliegtuig hadden grote invloed. Afstanden werden 'kleiner', men kon verder van huis werken en inkopen doen. Bedrijven werden minder gebonden aan een bepaalde plek. De migratiestromen gingen over grotere afstanden. De samenleving heeft nu verschillende culturele achtergronden.

Nieuwe normen en waarden: individu kiest

Mensen kiezen zelf. Toen in de 19^e eeuw de trein en auto mensen in staat stelden om zich over grotere afstanden te verplaatsen zag men vooral voor *de trein, als massavervoermiddel*, een grote toekomst. Het zelf leren omgaan met de auto zou een te grote drempel zijn. De auto bleek een groter succes. Deze sloot beter aan op individuele wensen dan de trein.

Al met al ben je minder aangewezen op je buurt. Vrienden of familie kunnen ver weg wonen, zonder dat de band wegvalt. Het wonen in een buurt wordt een keuze. Dat is mooi, maar er kan een neerwaartse spiraal ontstaan waarbij mensen met betere kansen uit buurten wegtrekken als de kwaliteit vergeleken met andere buurten te laag is.

... En in de toekomst

Zonder te kunnen voorspellen, kunnen we wel lijnen uit het verleden doortrekken naar de toekomst.

1. Mensen worden **mondiger**. De overheid kan steeds minder bepalen hoe gekozen wordt. **Individualisering** neemt verder toe.
2. **Afstand** verdwijnt voor informatiediensten en amusement. Informatietechnologie heeft grote invloed.
3. Niet iedereen krijgt dezelfde keuzevrijheid. **Groepen dreigen uit de boot** te vallen.
4. Sturing gaat meer met **prikkels** (help mensen 'goed' te kiezen).
5. De bevolking wordt **multicultureler**.
6. **Blijven leren** wordt steeds belangrijker.

Aansluiten op de vraag

Net als we in 1900 niet moesten gokken op de trein als vervoermiddel, moeten we nu voorzichtig zijn. Een strategische keuze moet niet bouwen op instellingen. Misschien weten andere instellingen beter in te spelen op wensen of zijn gebouwen op andere plaatsen (in Amsterdam) veel aantrekkelijker. Wij willen uitgaan van de vraag. Mensen kiezen ervoor van een aanbod gebruik te maken.

Leren in de toekomst

Leeromgeving in plaats van leerinstelling

Verdwijnde afstand, individualisering, culturele diversiteit, keuzevrijheid en grotere mondigheid vragen veel flexibiliteit van instellingen. Instellingen moeten zich richten op het individu. Is de instelling niet aantrekkelijk genoeg dan kies je voor een andere instelling, *als je kunt*. De aandacht zal gericht moeten zijn op de *leeromgeving*, in plaats van de instelling. Het individu kiest in de leeromgeving een aanbod. Het ongeorganiseerde kan net zo interessant zijn als het georganiseerde leren en de nieuwe instelling net zo kansrijk als de oude gerenommeerde. Resultaten tellen.

Drie soorten leeromgevingen

Leeromgevingen vind je in verschillende milieus. Bekeken vanuit het kind is het eerste milieu thuis. Je leert thuis van je ouders, broers en zussen. Het tweede milieu is de school en later het werk. Het derde milieu waar je leert is daarbuiten: in je vrije tijd, in de buurt, op de sportvereniging, in de religieuze gemeenschap etc.

Thuis

Kinderen leren thuis het meest: de eerste stappen, praten en spelen, normen en waarden, ontdekken en leren leren. Volwassenen leren participeren in de maatschappij. Diverse media helpen daarbij. Ouders leren dat kinderen nieuwe vragen stellen, dat de school anders is dan vroeger, dat zij meer moeten regelen voor zichzelf en de kinderen. Opvoeding wordt ingewikkelder. Sommigen kunnen niet meer de goede weg vinden en raken buitengesloten. Ouders kunnen leren van scholen of andere instellingen: van opvoedingsondersteuning, gezondheidstrainingen tot taalcurssussen. Ook ontmoeting met andere ouders is een leeromgeving. Ouders leren van elkaar hoe men omgaat met kinderen. Dit is meer dan vroeger een kennismaking met andere culturen.

Thuis & Toekomst

Thuis is in de toekomst een werk/leefplaats. De grens tussen wonen, werken, spelen en leren vervaagt. Meer mensen werken thuis met een verbinding naar een bedrijf. Vaker organiseren mensen hun kennis in een eigen bedrijf. Hoewel zij misschien meer thuis zijn, is het lastig meer tijd te besteden aan kinderen. Opvoedtaken worden vaker uitbesteed. Toegang tot informatiediensten is een noodzaak, wie die mist komt op achterstand.

School en werk

Op school leren kinderen lezen, schrijven, rekenen en omgaan met elkaar. Kinderen leren zich handhaven in een groep. Zij leren kiezen en voor zichzelf op te komen. Onderwijzers leren omgaan met andere culturen, met leerlingen die op computers meer kunnen dan zichzelf, met een wereld die snel verveeld is en gewend is aan veel afwisseling. Scholen kunnen het leren thuis versterken door aan te bieden wat thuis niet bereikbaar is:

ondersteuning door deskundigen, toetsing aan andere mensen, persoonlijk contact met leeftijdgenoten.

Na de school is het werkzame leven een leeromgeving. De praktijk blijkt anders dan de theorie en verandert voortdurend. Bedrijven leren ingaan op de noodzaak van leren op het werk. Zij zoeken goed opgeleide mensen die in het bedrijf extra vaardigheden kunnen leren.

School & Toekomst

Leerlingen leren nieuwe vaardigheden op andere manieren. Leraren leren nieuwe gebruiken kennen en anders om te gaan met leermiddelen. In de toekomst kan op internet op elk moment de nieuwste versie van een leerboek worden gebruikt. Voortgang kan automatisch gevolgd worden. Onze verwachting is dat ook de leerplicht zal veranderen en teruggaan naar een vorm waarbij niet de school en het aantal uren vast staan, maar het doel: aanleren van bepaalde kennis en vaardigheden.

Scholen veranderen daardoor. Leerinstellingen gaan in op wensen van leerlingen en ouders. Dat biedt kansen om sommige leerlingen meer te begeleiden en andere meer los te laten. Juist kinderen die door een achterstand of problemen thuis dreigen af te vallen kunnen extra aandacht krijgen. Scholen zijn geen eenheidsworst. Sommige zullen over 10 jaar misschien wel tot 6 of 7 uur open zijn en misschien maaltijden serveren. Voor kinderen die thuis vaste bakens missen, neemt de school taken van ouders over. Voor sommigen zal de maatschappelijke rol van scholen groter zijn dan nu. Voor anderen juist niet. De governante van het begin van de eeuw¹ kan met hulp van informatietechnologie terugkomen.

Bedrijf & Toekomst

Loopbaanbegeleiding en bedrijfsopleiding zijn in de toekomst minder in het bedrijf zelf georganiseerd. Mensen krijgen verantwoordelijkheid voor hun eigen opleidingsplan en zoeken daar leerinstellingen bij. Het 'human resource management' dat vanouds bij de afdeling personeel en opleiding in bedrijven ligt wordt minder strak georganiseerd. In het bedrijf wordt werken gecombineerd met leren van ervaringen in projecten en van collega's. Het Regionaal opleidingscentrum in Noord biedt bedrijven kansen om het personeel beter bij te scholen en zet soms samen met bedrijven opleidingen op. Bedrijven en instellingen kunnen ruimtes met dure apparatuur delen als zij goede contacten hebben met elkaar. Bedrijven kunnen stageplaatsen bieden en zo direct in contact komen met nieuw personeel. Vergrijzing maakt het belangrijk om ook ouderen inzetbaar te houden.

Omgeving: vrije tijd

In hun vrije tijd leren kinderen ook veel. Voetbal leren zij meer in de buurt op kleine trapveldjes dan op groot aangelegde voetbalvelden. De buurt is een belangrijke ontmoetingsplaats. We kunnen vrije tijd echter ook verder van huis doorbrengen. Ook de bibliotheek biedt vrijetijdsbesteding en educatie. Sport, vooral teamsport is een bron van sociaal kapitaal en vertrouwen. Zelfvertrouwen, evenals respect voor regels en menselijke verscheidenheid. De dwang tot samenwerking bij teamsport is ook leerzaam.²

Omgeving & toekomst

Uit samenwerking kunnen unieke combinaties ontstaan. Pas dan worden gebouwen gevuld en gaat de buurt leven. Dienstencentra in de buurt kunnen dicht bij de bewoners

¹ In het begin van de 20^e eeuw, op 30 maart 1900 aanvaardde de Tweede Kamer de Leerplichtwet. Het onderwijs hoeft dan nog niet op school onderwezen te worden. Op basis van de wet mag dit ook door b.v. een governante thuis gebeuren.

² SCP Cahier 154 Vrijwilligerswerk vergeleken; Civil society en vrijwilligerswerk feb 1999

zijn en verbonden zijn met grotere organisaties. Diensten worden dan verleend met de individuele aandacht van kleine organisaties en de professionaliteit van grote organisaties. Traditionele sportverenigingen krijgen mogelijkheden om in te spelen op de ongeorganiseerde sport. Zelforganisaties hebben een grote rol bij inrichting van de omgeving.

Relatienetwerken kunnen mensen die een cursus willen geven koppelen aan mensen die deze cursussen graag willen volgen. De computer kan die koppeling vergemakkelijken. Dat kan in buurthuizen, bibliotheken of elders. Voor alles geldt dat het individu eigenaar is van zijn gegevens. Wie aan de bibliotheek boeken en cijfers heeft gegeven, krijgt tips op basis van die persoonlijke voorkeur. Wie dat niet meer wil kan zijn gegevens laten verwijderen. De bibliotheek levert boeken thuis af, maar biedt ook de gelegenheid om met andere liefhebbers van bepaalde boeken in contact te komen. Samen met scholen kunnen nieuwe managementboeken besproken worden om bedrijven iets bijzonders te bieden. Tevens biedt de bibliotheek bijeenkomsten waar literatuur besproken wordt.

Leeromgevingen lopen door elkaar

In de toekomst is het mogelijk om samen met elkaar meer te leren. Voorzieningen zullen niet vooropstellen waar iets moet gebeuren. Het is mogelijk meer van huis uit te doen of dingen die thuis kunnen elders te doen. Professionals, para-professionals en vrijwilligers leren van elkaar en doen waar ze goed in zijn. Bureaucratie moet kleiner worden om deze flexibiliteit mogelijk te maken. Geldstromen moeten niet gebaseerd zijn op instellingen of gebouwen, maar op *resultaten* voor betrokkenen.

Prikkels om te leren

Overall kan je leren en leer je ook. Vaak met succes en naar wens, maar niet altijd. Belangrijke prikkels zijn het eigen directe voordeel (kunnen doen wat je wilde) of het verdienen van meer (zelf)respect. Er zijn nu sterke instellingen die een omgeving bieden waar je kunt leren. Met internet kunnen we van huis uit deelnemen aan cursussen, debatten, spelletjes en speurtochten. Vrijtijdsbesteding, bijvoorbeeld sport, kan verplaatsen naar de omgeving van het werk. Instellingen moeten aansluiten op de trends en diensten op maat verlenen. Het individu met zijn eigen culturele achtergrond staat centraal. Zelforganisaties kunnen helpen kiezen. Hun rol zal groter moeten worden. Door goed in te spelen op prikkels, wordt heel Noord een kenniscentrum, een lerend netwerk. De expeditie wil een toetsingskader bieden om te komen tot zo'n lerend netwerk.

Noord een lerend netwerk

In de eerste ronde zijn veel kansen voor Noord genoemd die te maken hebben met leren. Een campus, een cultuurroute, een multifunctionele wijkaccommodatie, een kenniscentrum en multifunctionele opleidingscentra³. Ook is gedacht over school: een herkenbare identiteit voor alle groepen, talen als Arabisch en Turks in het lespakket en leslocaties met een eigen karakter. Bewoners stellen in alle gebouwen aansluitingen op internet voor om contact te leggen en informatie te zoeken over de hele wereld.

Ontmoeting

Uit de genoemde kansen spreekt de wens om mensen tegen te komen, om elkaar te ontmoeten. Om in de gebouwen ook leven te krijgen zijn echter vooral strategieën nodig om die gebouwen aantrekkelijk te maken of om aan huis, in school of in de buurt/het werk

³ <http://members.tripod.lycos.nl/HeinAlbeda/ronde1.htm> samengesteld uit: Noordwaarts! Amsterdam Noord in 2030

te leren. Het is niet meer zo dat de overheid een mooi gebouw kan neerzetten waar dan iedereen komt. Mensen kiezen zelf of ze van het aanbod gebruik maken. Een instelling die te weinig op specifieke wensen inspeelt is als de trein die het aflegde tegen de auto.

Invloed technologie en andere rol overheid

De expeditie Leren! wil vooral zoeken naar coalities en strategieën om instellingen beter te laten inspelen op de vragen en noden van bewoners en betrokkenen: leerlingen, ouders, leraren en anderen die willen leren. Noord wordt een lerend netwerk. Dat vraagt een andere rol van de overheid. De expeditie wil een toetsingskader bieden om te komen tot een lerend netwerk waarin juist ook zwakkere groepen betere kansen krijgen. Nieuwe technologie biedt daarbij kansen.

Technologie

Technologie maakt het mogelijk om elkaar elektronisch te ontmoeten. Het wordt gemakkelijker mensen te vinden die op één lijn zitten, bijeenkomsten voor te bereiden, gericht informatie te verspreiden en op te vragen. Ontmoetingen worden niet overbodig: oogopslag, stemgebruik en lichaamshouding geven ons informatie die wegvalt als de communicatie via de computer gaat. Van de technologie willen we gebruik maken en hoe dan ook: de invloed is er. In Londen werd een experiment gedaan waarbij een hele straat apparatuur en ondersteuning kreeg om (gratis) online te gaan. Het experiment leidde tot meer buurtbetrokkenheid. Iemand gaf een buurtkrantje uit, kinderopvang kon gemakkelijk onderling geregeld worden. Zij hadden ook een middel om zich te organiseren en spraken politici directer aan op de straat.

Nadeel kan zijn dat we vooral contacten zoeken met mensen uit de eigen interessesfeer en subcultuur. Kinderen kunnen in contact komen met voor ouders ongewenste informatie. Technologie kan mensen bij elkaar brengen, maar ook van elkaar verwijderen.

Overheid

In dit beeld krijgt de overheid een andere rol. Het is niet meer mogelijk om de vorm van activiteiten te bepalen. De rol wordt meer scheidsrechter om bij strijdige belangen te kunnen kiezen, kwaliteitsbewaker en soms initiator van samenwerkingsverbanden. Door middel van enquêtes of 'preferendums'⁴ houdt de overheid een overzicht van wensen. De overheid zal duidelijk moeten zijn over haar rol. Ze moet niet alleen keuzen mogelijk maken, maar moet ook verantwoordelijkheden overdragen aan de buurt, bewoners en hun organisaties en aan instellingen. De overheid moet het zelfoplossend vermogen van wijken vergroten. Een grotere diversiteit van Noord wordt dan een kracht.

Toetsingskader om te prikkelen tot afstemming

Bij elk debat ontstaat een drang van beleidsmakers om te vertellen hoe de school moet werken, hoe organisaties problemen moeten aanpakken en hoe gebouwen er uit moeten zien. Om echt vanuit de mensen zelf te werken moeten we dit nu loslaten.

Vanuit hun eigen wens hebben expedities kansen bekeken en voorstellen gedaan. Omdat het project leren leren gericht is op individuen die hun hele leven bijleren hebben we geen kansen getoetst. We bieden niet een antwoord maar een *toetsingskader*.

Bij projecten uit de eerste ronde moet de volgende toets gehanteerd worden:

- Is de daadwerkelijke vraag van bewoners en bedrijven bekend?
- Wordt een prikkel gegeven om te komen tot de gewenste resultaten?
- Worden resultaten afgerekend (beloond, bestraft)?

⁴ Een consultatie aan een grote groep bewoners die meer waarde heeft dan een vrijblijvende enquête, maar geen referendum is: een peiling naar preferenties.

- Werken instellingen gericht op leeromgevingen en bieden zij in meer omgevingen gewenst aanbod?
- Stemmen instellingen en organisaties hun werk af om tegemoet te komen aan de individuele vraag of nood?
- Zijn ouders, vrijwilligers en paraprofessionals voldoende betrokken in de uitwerking?
- Heeft de overheid het gemakkelijk gemaakt om zonder bureaucratie resultaatgericht te kunnen werken?

Uitwerking

In verschillende buurten kunnen proefprojecten gestart worden om de door het stadsdeel gekozen kansen te verbinden met een lerend (relatie)netwerk. Uit deze projecten komen ideeën voor nieuwe succesvolle projecten. Wij stellen voor om in één buurt te starten en te leren van die aanpak. De stadsdeelraad zal hiervoor een kennisdatabase openstellen, zodat mensen in andere buurten zelf ideeën kunnen opdoen.

Voor heel Amsterdam Noord geldt een aantal adviezen:

- Stadsdeel Noord legt bij grote projecten reserveringen vast voor aansluiting op individuele wensen van gebruikers. Vergelijkbaar met het vaste budget voor kunst bij het bouwen, ook een vast budget voor lerend netwerk. Waar het stadsdeel niet beschikt over het budget tracht het deze werkwijze te bevorderen en te belonen.
- Iedereen krijgt toegang tot kennis over nieuwe werkwijzen om leren te bevorderen en toe te spitsen op individuen.
- Het stadsdeel meet permanent gegevens om te zien hoe het staat met het leren leren. Deze zijn voor iedereen toegankelijk. Gegevens over schoolresultaten worden al weergegeven. Er dient echter ook gemeten te worden in hoeverre nieuwe strategieën succes hebben. De indicatoren worden in overleg met zelforganisaties, bedrijfsleven en instellingen vastgesteld. Bijvoorbeeld:
 - Hoe staat het met de drop-out in de verschillende buurten
 - Heeft men een cursus gevolgd het laatste halfjaar en is men daar tevreden over?
 - Is men geneigd een cursus te gaan volgen
 - Wat is de mening van zelforganisaties over resultaten

Banne I en II als lerend netwerk

De Banne Zuid en Noord vormen samen een goed gebied om de werkwijze te starten. De woningen dateren uit de jaren zestig. Er zijn voorzieningen voor alle bewoners, van baby's tot ouderen. Het ziekenhuis staat aan de rand van de buurt. De buurt heeft een individuele netwerkstructuur die redelijk functioneert. De samenwerking tussen de verschillende instellingen, zeker waar de eigen sector overschreden wordt is gering. De buurt krijgt bovendien een nieuw hart en het ziekenhuis wil uitbreiden.

Inventarisatie

Het stadsdeel neemt het initiatief om met zelforganisaties, bewoners, bedrijven en aanbieders van educatie een inventarisatie te maken van de vragen en noden. Kansen die gekozen zijn in Noordwaarts worden daar naast gelegd. Op basis daarvan wordt een afgestemd aanbod gemaakt waarbij verschillende instellingen op diverse niveaus hun aanbod doen. Zelforganisaties, buurtwerk, sportverenigingen en bedrijven die in of bij de buurt gevestigd zijn mogen niet ontbreken. Het stadsdeel zorgt ervoor dat er duidelijke afspraken worden gemaakt. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering ligt dan vervolgens bij de betrokkenen. Het stadsdeel bewaakt de voortgang.

De inventarisatie dient meerdere doelen. Het stadsdeel start bij de vraag in de buurt zelf. Bewoners en bedrijven kunnen hun vraag formuleren. Veel mensen kunnen dat

uitstekend. Zij zullen elkaar inspireren en helpen. Anderen hebben een minder goede uitgangspositie en zijn kwetsbaar. Zij kunnen hun vraag moeilijker formuleren. Daarover moet gesproken worden. Verder ontmoeten organisaties elkaar, leren zij wat zij aan elkaar hebben en hoe zij gemakkelijker komen tot afstemming en samenwerking. De samenhang zal sterker worden. De overheid plaatst zich als initiatiefnemer en voortgangsbewaker op afstand en stimuleert het zelforganiserend vermogen van de buurt. Er kunnen door een dergelijk initiatief ook ideeën opkomen om nieuwe invulling te geven aan ruimten en voorzieningen. Een keuken van een verzorgingshuis zou plotseling goed kunnen werken als cursusruimte voor mensen die willen leren koken. Door faciliteiten en kennis te delen worden gebouwen en leermiddelen efficiënter gebruikt.

Een concreet voorbeeld

We nemen als voorbeeld de vrouwenlijn. In het overleg op initiatief van het stadsdeel tussen bewoners, bedrijven instellingen en andere betrokkenen wordt de behoefte bekeken en bekeken of aanbieders hier op aan kunnen sluiten

Uit de vrouwenlijn kwam een vraag naar centra voor jongeren (16.1) en voor vrouwen (16.3) met een breed scala van voorzieningen. De gevraagde gebouwen lijken in wat veranderde vorm terug te komen bij de expedities 'gezond en wel' en 'aanjagers'. Verder was gevraagd om sleutelfiguren (16.2) een rol te geven bij het versterken van de samenhang in de buurt en de school (16.5) breder in te zetten voor activiteiten voor leerlingen en ouders. De laatste twee komen overigens ook terug bij 'Goedemorgen buurman'. De daadwerkelijke vraag van bewoners lijkt hier voor wat betreft educatie te zijn:

- Gezondheidsvoorlichting,
- educatieve activiteiten zoals werken met computers, taalcursussen
- creatieve activiteiten als tekenen, schilderen, toneel en muziek,
- toetreding tot arbeidsmarkt en training om eigen bedrijf te starten

Men vraagt om activiteiten op het gebied van educatie te combineren met andere activiteiten zoals sport, kinderopvang, ontmoeting, handwerken en speelruimte. In het overleg kan dit preciezer ingevuld worden. Hoeveel mensen willen de cursus, wat is hun startniveau, welke instelling past hier bij? Bij doorvragen kan bekeken worden of aanpassingen wegens handicaps nodig zijn. De vraag wordt dan duidelijker gekoppeld aan mensen met hun eigen (on)mogelijkheden.

In de Banne wil 'Gezond en wel' een dienstencentrum. In overleg met de buurt kan bekeken worden wat daar aan gezondheidsvoorlichting kan worden geboden, of dat dat meer op zijn plaats is bij sportvoorzieningen (aanjagers stelde een topsportcentrum voor). Bekeken kan worden of het dienstencentrum voorzieningen nodig heeft die in een topsportcentrum geboden worden of omgekeerd.⁵

Verder kan overleg tussen ouders en scholen leiden tot nieuw aanbod van scholen. Als zij computercursussen bieden en bijvoorbeeld 's avonds ruimte vrij hebben, is dat een kans. De school kan in het overleg proeven welke veranderingen kunnen leiden tot een meer multicultureel aanbod voor iedereen. Misschien willen bewoners zelf lessen organiseren en is ruimte het enige noodzakelijke, waar is dat dan te vinden? Dan kan de vraag naar activiteiten leiden tot een aanbod in een buurthuis. Of uit de inventarisatie blijkt dat bij de cursus rolstoeltoegang nodig is. Dat wordt dan een extra eis aan het gebouw waar de activiteiten plaatsvinden.

Ook kan bekeken worden of het cultuurcentrum dat expeditie 'aanjagers' voorstelde in de gewenste creatieve en culturele vraag kan voorzien, of dat dit elders beter kan.

Het stadsdeel dringt aan op duidelijke afspraken en controleert of afgesproken planning gehaald wordt en voldoende kwaliteit geleverd wordt. Heeft het stadsdeel ook geld

⁵ Het is een voorbeeld van de werkwijze. Voorkomen moet worden dat op basis van dit voorbeeld besloten wordt gezondheidszorgvoorlichting te geven in het topsportcentrum. Dat moet op basis van de inventarisatie!

gereserveerd voor vraaggericht werken, dan kan geld vrijgemaakt worden waar dat niet uit reguliere inkomsten te financieren is.

Ondersteuning

Deze werkwijze kan ondersteund worden door enkele projecten die voor het stadsdeel goed kunnen uitwerken:

Netwerkinvesteringsbank. Banken brengen in de commerciële wereld investeerders, die rendement willen behalen, en ondernemingen, die geld nodig hebben, bij elkaar. Dat gaat anders bij maatschappelijk georiënteerd rendement als minder zittenblijvers, beter opgeleid personeel, ouders die beter om kunnen gaan met moeilijke kinderen. Ouders, zelforganisaties, scholen etc moeten zelf op zoek naar subsidies. Hoewel buurtwerk en scholen soms hetzelfde resultaat willen bereiken kennen zij alleen hun 'eigen' subsidies (voor onderwijsinstellingen, voor jeugdwerk etc). De subsidieregels staan samenhang in de weg. Om daar doorheen te komen zijn bureaucratische vaardigheden onontbeerlijk. Daarom wordt het bureaucratische proces ondergebracht in een netwerkinvesteringsbank. Deze is gericht op het bij elkaar brengen van subsidiegevers en subsidievragers. Wie rechtstreeks naar de subsidiegevers wil kan dat doen, wie dat niet wil besteedt het uit bij de netwerkinvesteringsbank. Als prikkel tot betere samenhang en afstemming, accepteert de netwerkinvesteringsbank alleen projecten met een combinatie van aanbieders. De bank kijkt naar kansen die gekozen zijn in Noordwaarts. Als er wel vraag is maar zich geen aanbieders melden voor leeractiviteiten bij de kansen gaat de Netwerkinvesteringsbank zelf op zoek.

Zoekportaal voor lerend noord: iedereen kan zijn aanbod voor een cursus of ander onderwijs aanmelden op het internet-zoekportaal voor Amsterdam Noord. Wie als hobby een cursus schilderen wil geven kan dat aanmelden. Bedrijven die een cursus aanbieden aan personeel kunnen via het portaal ook andere deelnemers krijgen en de kosten drukken. Wie cursussen wil volgen kan op het netwerk wat vinden. Scholen en andere buurtinstellingen kunnen bij cursussen aangeven welke een goede naam hebben om cursuszoekers te helpen. De cursusgever kan zelf zijn voorwaarden aangeven.⁶

Buurtfeest. Jaarlijks organiseert de buurt een feest waarbij leren centraal staat. Het stadsdeel faciliteert dit. De aanbieders en vragers leren elkaar kennen en als daar samenwerking uit voort komt is dat een mooi resultaat. Op het feest worden de resultaten van Noordwaarts jaarlijks gepresenteerd.

Noordwaarts: project of cultuur?

De expeditie heeft gemerkt dat mensen door elkaar geïnspireerd raken als zij bij elkaar komen voor de toekomst. Dat is een goed resultaat voor een project. Uitdaging is om dit project op een hoger niveau te tillen en Noord te laten groeien tot een lerend netwerk. Dat kan ook bij de verdere uitwerking op buurtniveau. Bewoners, bedrijven, instellingen en het stadsdeelbestuur kunnen elkaar verder helpen en beter ingaan op de werkelijke concrete problemen, vragen en mogelijkheden. Het groeiend netwerk moet ervoor zorgen dat mensen goed bediend worden en minder langs elkaar werken.

Het stadsdeel moet hier een duidelijke doelstelling voor het komende decennium van maken. Het bouwen van netwerken tussen mensen en organisaties vraagt tijd. Die wordt alleen genomen als blijkt dat er resultaten te behalen zijn. Wat niet werkt wordt bijgesteld of gestopt. Wat wel werkt wordt gekoesterd en gestimuleerd. Dat is niet een project, maar een cultuurverandering. Een mooie opgave voor het stadsdeel.

⁶ Vergelijk de opzet van de Netscape open directory (<http://www.netscape.com>) en diverse zoekmachines